

I.J.PRAHOVA - SECURITATE

102/B.I/17.09.1973

D.A/5929/00130

137
00117.396/05.10.73

la Cir. I-a.

NOTA INFORMATIVA

Sursa vă informează:

In ziua de 13 septembrie 1973, a plecat la Deva. Ajuns seara a telefonat lui IOSIF ROMAN, cu care a stabilit să se întâlnească a doua zi. Avînd treabă la Hunedoara în ziua de 14 septembrie, sursa a invitat pe ROMAN să-l însoțească, rugîndu-l totodată să-l ducă la Orăștie la eventuale cunoștințe, la cooperativă din localitate pentru a se interesa de confecționarea unei haine de piele. Roman a acceptat, a mers cu mașina sursei, care a avut cu acesta următoarea discuție:

ROMAN a spus sursei că în ziua de 13 septembrie a fost la Cluj cu un prieten. Un fost coleg, stabilit de 40 de ani în SUA la New-York, care a venit în România pentru prima dată de cînd a plecat. Această a închiriat o mașină de la ONT și acum se plimbă prin țară. În ziua de 13 l-a invitat să-l însoțească la Cluj s-a dus a vizitat pe unii prieteni. A vrut să-l viziteze și pe Ilie Lazăr dar nu l-a găsit acasă.-

Sursa a încercat să afle numele individului precum și persoanele vizitate, dar nu a reușit și nu a mai insistat. Roman a spus sursei că individul din SUA nu a mai recunoscut Deva, după transformările suferite în ultimii ani și a fost surprins de sărăcia magazinelor și calitatea slabă a produselor. Acesta a plecat în dimineața zilei de 14.09. spre București.-

./.

138 809
- pag.2 -

Sursa 1-a întrebat pe Roman ce face Ilie Lazăr și Roman a spus că trăiește, a îmbătrânit și și-a pierdut calitatea de tribun și luptător. Are o pensie socială mică, este confruntat cu lipsuri, dar suportă totul cu mare demnitate.-

Sursa 1-a spus lui Roman că se vede destul de des cu Cepresu la București. ROMAN a răspuns că nu l-a mai văzut de mult și-l roagă dacă-l va mai întâlni să-i transmită salutări.-

Sursa i-a spus lui ROMAN că se apropie de pensie și nu a reușit până acum să facă o vizită în străinătate, dar intenționează ca în viitorul apropiat să facă acest sacrificiu și să vadă occidentul.-

ROMAN, a spus că se îndoiește dacă am să pot obține acest lucru. Să-ți dau un exemplu, a spus în continuare. Acum câțiva ani am avut o invitație eu și soția la Budapesta. Am făcut cerere de pașaport și eu și soția și rezultatul a fost straniu. Soția a obținut pașaport, eu nu. Și asta într-o țară socialistă nu în occident.-

De altfel a continuat ROMAN, până acum un an, doi, eram în continuu supravegheați. Eram urmărit pas cu pas și erau trimiși la mine tot felul de iscoade. Am fost chemat o dată la șeful securității și când m-am plîns de faptul că nu mi s-a dat viza pentru Ungaria mi s-a obiectat că mă duc acolo să birfesc țara. M-a cuprins o revoltă mare și am spus colonelului că eu sînt patriot, că sînt român, că mai presus de orînduirea social-politică, aparțin națiunii române, pe care n-aș fi în stare s-o ponegrec oricare ar fi nemulțumirile mele. Îți închipui, să-mi birfesc țara, unde? Tocmai la Budapesta &

Sînt lucruri pe care oamenii din ziua de astăzi nu le înțeleg sau nu vor să le înțeleagă.-

Continuînd discuțiile și vorbind despre probleme familiale, ROMAN a spus că are o nepoată a soției care a crescut la el în casă și care a terminat anul acesta facultatea de fizică la Cluj cu media 10.

139

- pag. 3 -

A fost repartizată în învățământ, dar a preferat să urmeze cercetarea pentru care va trebui să mai studieze un an, după care are șansa să intre și în învățământul superior. Sursa a adăugat că trebuie pentru aceasta și activitate politică. Exact, a spus, Roman. Am îndemnat-o să intre în partid, dacă n-ar face acest lucru ar fi în contra ființei. Acesta este curentul a spus Roman. Teoriile pentru care noi am făcut pușcărie nu mai sînt valabile încă din 1950. De la acea dată lucrurile s-au schimbat și fiecare generație are drept la viață și nu la ostracizare. De altfel ideile noastre în această parte a lumii sînt moarte pentru cel puțin două generații. Sînt convins că în viitor se va face o conciliere între capitalism și socialism. Vom trăi într-o societate social-democrată dar aceasta care se va realiza în contextul istoric actual va dura pînă la realizare cel puțin 2-3 generații. Nici tu, și nici copilul tău și poate nici nepoții tăi nu o vor apuca. Si atunci este stupid să te crampezi de himere.-

Uită-te la mine, a spus Roman și eu și soția sîntem pensionari. Avem amîndoi în jur de 3500 lei pensie lunar. Avem casă dar nu sîntem mulțumiți. Dece? Sînt suspectat. Nu-mi dă voie să merg nici la Budapesta. Sînt insultat în mod grosolan atunci cînd ni se spune că eu român, ardelean, ponegresc țara la unguri.

Am un fiu a spus, Roman, medic la Timișoara, care vine foarte des la Deva și ne plimbă cu mașina. Si noi ne ducem des la ei. La Timișoara se întîmplă un fenomen ciudat. În fiecare zi vin acolo mii de sîrbi, care curăță totul ca lăcustele, din magazine, Localnicii sînt indignați, nu că vin, nu că cumpără totul cu toptanul, ci pentru faptul că aceștia intră în țară cu simpla viză și că ei nu pot obține același lucru, neputînd obține pașapoarte.-

Venind vorba de ultimele evenimente din Chile, Roman, a spus că a auzit recent la Europa Liberă și la posturile străine cursul evenimentelor.-

. / .

211/140
- pag. 4 -

Un prim aspect este acela al zonelor de influență care au fost denumite de Generalul De Gaulle, intervenție brutală în Chile, de care probabil nu este străin Concursul Anacomb intervenție mai brutală în Cehoslovacia în 1968, efectuată direct de forțe străine, scoarta nenorocită a puterilor mici, care tot mici rămân, deși se firmă egalitate în drepturi ale tuturor statelor indiferent de mărime.-

Însă un al doilea aspect: În Chile, există în parlament o majoritate de mandate ale opoziției. Ceea ce denotă că socialismul era reprezentat de o minoritate activă care voia să impună majorității cu forța un regim nedorit. Sub acest aspect, nu condamn intervenția militară, condamn însă brutalitatea și asasinatele cu care n-am fost de acord. Este probabil însă ca în Chile n-a fost un curent chiar așa de puternic revoluționar pentru că în acest caz s-ar fi produs o insurecție armată.-

După sistemul clasic dus din 1971, ori acest fapt nepetrecându-se înseamnă că guvernul Alende nu avea un suport puternic pentru a schimba orînduirea socială.-

Revenind la discuțiile interne, Roman a spus că chiar în regimul actual multe s-ar putea îmbunătăți dacă s-ar face cu cap și socoteală.-

Bunurile de larg consum sînt insuficiente și neadecvate. Se exportă enrom și noi nici nu vedem o serie de produse. Soția sa a văzut la Budapesta încălțăminte fabricată la +imșoara de fabrica Guban de o calitate excepțională care concurează cu succes cele mai bune produse similare occidentale. Noi, nu numai că nu le-am văzut în țară, dar nici nu bănuim că se produc astfel de mărfuri. La magazinele cu valută apar produse, dar ți-e și frică să te uiți în vitrină la ele. Dece acest regim de indigeni pentru noi. Cîte lucruri nu s-ar putea îndrepta dacă s-ar înlătura birocratismul. Dar cui să pui? cine să te asculte. Ce riscuri comportă faptul de a spune ?

WWW.CORNE

Adevărul este că această burghezie a regimului care executa totul orbește, ține mult la scaun și nevrînd să riste nimic se compalace într-o inerție nemaipomenită.-

Nu știu cum o fi în alte părți, dar la noi la Deva, este imposibil să ajungi în audiență la primul secretar al județului. Pur și simplu nu te primește. Dacă te duci cu o problemă sau reclamație la partid ia un interogatoriu pentru ca în final să ajungi nu la cine ai dorit ci la un oarecare activist care te ascultă, nu-ți rezolvă nimic, dar îți face sigur fiță de periculos.-

Asta este oare democrație.

Vezi toate acestea mă face să fiu eu nemulțumit dar în schimb să recomand altora tineri să adere ca cel puțin să nu treacă prin ce am trecut noi.-

Alte discuții n-au mai fost.-

17.09.1973

"GHIOGA N."

OBS: ROMAN IOSIF, a fost membru în comitetul jud. PNT Deva, este urmărit în d.u.i. la I.J. Deva.-

- COPOSU CORNEL, a fost în conducerea PNT București, este urmărit de Direcția I-a în d-u.i.-

- Informatorul este verificat. A mers la Deva în interes de serviciu și astfel la contactat și pe Roman la care fusese trimis de noi în 1969 în cadrul unui plan întocmit cu Deva.-

- A fost dirijat ca în cazul că merge la București și-l contactează pe Coposu Cornel, la domiciliu, unde pot fi controlate discuțiile lor, să-i spună și despre vizita la Deva, fără a face comentarii dar urmărind modul cum îl caracterizează Coposu pe Roman.-

- copie de pe notă la I.J. Deva și la Dir. I-a. + Cley.

- Cazul a fost raportat și la Com. cu J. - din - - -

Lt.col. Baitag Ion

4 ex.